

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo poreikį lemia pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“, (toliau – bendrosios programos), įtvirtinančios kompetencijų ugdymą mokantis pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas. Ugdymas pagal bendrąsias programas turi padėti mokiniams išsiugdyti komunikavimo, kultūrinę, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninę, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie bendrosiose programose numatytų kompetencijų ugdymo ir padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

II SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

2. Socialinė – pilietinė veikla yra privaloma
3. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.
4. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:
 - 4.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;
 - 4.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;
 - 4.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

III SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

5. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

5.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinių organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

5.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepian mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenės konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

5.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybines organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliesiems, vienišiesiems ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

5.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

IV SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

6. Socialinei-pilietinei veiklai skirtas minimalus privalomas valandų skaičius numatomas 2025–2026 Gimnazijos ugdymo plane:

6.1. Kiekvienas 5–8, I–II gimnazinių klasių mokinys per mokslo metus privalo atlikti ne mažiau kaip 20 socialinės pilietinės veiklos valandų;

6.2. III–IV g. klasių mokinys privalo surinkti 70 socialinės- pilietinės veiklos valandų per du metus.

7. Šis laikas nėra įskaičiuojamas į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla.

8. Mokiniui pageidaujant ši veikla gali būti vykdoma ir mokinių atostogų metu. Ji turi būti atlikta iki ugdymo proceso pabaigos. Pagal vidurinio ugdymo programą besimokantis mokinys socialinę-pilietinę veiklą gali atlikti iki mokymosi pagal vidurinio ugdymo programą pabaigos.

9. Veikla gali būti vykdoma individualiai ar grupėmis, mokykloje ar už jos ribų. Gali būti vykdomos organizacijos siūlomos arba pačių mokinių pasirinktos projektinės veiklos ir iniciatyvos. Mokiniai gali rinktis ne mažiau nei tris iš siūlomų socialinės-pilietinės veiklos krypčių:

9.1. dalyvavimą klasės veiklos organizavime;

9.2. dalyvavimą gimnazijos savivaldos veikloje;

9.3. dalyvavimą įvairiose talkose (ne mažiau kaip 5 val.), akcijose (ne mažiau kaip 3 val.);

9.4. pagalbą organizuojant gimnazijos renginius;

9.5. pagalbą labdaros ir socialinės paramos akcijose (ne mažiau kaip 2 val.);

9.6. pagalbą tvarkant gimnazijos skaityklą ar biblioteką, kitas patalpas;

9.7. savitarpio pagalbą (pagalba mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų, pagalba organizuojant veiklas VDM grupėje);

9.8. pagalbą kuriant mokymo priemones;

9.10. pasiruošimą ir dalyvavimą mokyklos, rajono, šalies olimpiadose, konkursuose, parodose, projektuose.

10. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma cikliška: mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokiais socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padėtų jam augti ir tobulėti:

10.1. mokinys pasirengia planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, atlieka nusimatytas užduotis, reguliariai apgalvoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir mokyklos bendruomenei, visuomenei;

10.2. jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis;

10.3. nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis mokinys fiksuoja socialinės-pilietinės veiklos lape, įrodymus kompetencijų aplanke.

10.4. įgyvendinęs išsikeltus uždavinius įsivertina savo patirtį.

11. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas klasės vadovas/kuratorius.

12. Socialinės-pilietinės veiklos kuratorius (klasės vadovas/kuratorius):

12.1. paaiškina socialinės-pilietinės veiklos prasmę, reikalavimus, mokyklos prioritetus ir pateikti gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių (priedas Nr. 1)

12.2. mokslo metų pradžioje, per rugsėjo 2d. organizuojamą pažintinę, socialinės, praktinės veiklos dieną „Aš gimnazijos narys“ 5–8 klasių, I–IV gimnazinių klasių mokiniams pristato siūlomą socialinę ir pilietinę veiklą, supažindina mokinius su reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą, informuoja apie konsultacijų dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo grafiką ir atsiskaitymo tvarką.

12.3. padeda mokiniui planuoti socialines-pilietines veiklas;

12.4. individualiai ar grupėje konsultuoja mokinius dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo, nuolat domisi, kaip sekasi mokiniams, o prireikus siūlo pagalbą- ne mažiau nei 2 kartus per mokslo metus organizuoja individualius ugdymus pokalbius apie mokinio patirtis atliekant socialines-pilietines veiklas;

12.5. teikia grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

12.6. ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrina, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrina mokinio patirtį ugdymų pokalbių metu arba gavus mokinio refleksiją raštu ir vertina mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją.

13. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

- 13.1. teikti siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;
 - 13.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su mokykloje paskirtu asmeniu bei atsižvelgti į teikiamus siūlymus;
 - 13.3. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;
 - 13.4. apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;
 - 13.5. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;
 - 13.6. dalyvauti ugdomuosiuose pokalbiuose su socialinės- pilietinės veiklos kuratoriumi (klasės vadovu/kuratoriumi) ir pateikti reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas, pateikti savo refleksiją ir įrodymus raštu;
 - 13.7. kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.
 14. Mokyklos vadovas:
 - 14.1. skiria už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą atsakingą klasės vadovą (kuratorių) arba kitą asmenį ar asmenis;
 - 14.2. sudaro sąlygas mokykloje paskirtiems asmenims organizuoti konsultacijas ir individualius ugdomuosius pokalbius;
 - 14.3. prireikus sudaro sąlygas mokiniams naudotis mokyklos infrastruktūra atliekant socialines-pilietines veiklas.
 15. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių. Mokiniais, negavusiems įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti.
 16. Apskaita vykdoma klasės dienyne, rašomos valandos, pusmečio pabaigoje, metiniame įvertinime – valandų skaičius. Kiekvienas mokinys pildo asmeninį socialinės pilietinės veiklos apskaitos lapą (priedas Nr.2), o klasės vadovas/kuratorius mokslo metų pabaigoje pildo klasės vadovui skirtą socialinės pilietinės veiklos apskaitos lentelę
 17. Mokiniais, pateikusiems pažymėjimą, patvirtinantį savanorio atliktą savanorišką tarnybą pagal Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-317„Dėl Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, įskaitoma socialinė-pilietinė veikla.
 18. Baigiamųjų klasių (8,II g., IV g.kl.) mokiniams pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų baigimo pažymėjimai išduodami tik atlikus privalomą socialinių- pilietinių valandų skaičių.
-

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS SRITYS IR PAVYZDŽIAI

Aplinkosauga:

- Mokiniai inicijuoja atliekų rūšiavimo ar viešų erdvių tvarkymo kampaniją, siekdami įtraukti ir vietos bendruomenės narius: iš antrinių žaliavų pagamina skelbimus, kviečiančius gyventojus į fotografijų apie šiukšlių poveikį aplinkai parodos atidarymą mokykloje, ir iškabiną juos mokykloje, viešose gyvenvietės erdvėse ar lankomose vietose.
- Mokiniai organizuoja paramos-tvarumo akciją „Išaugau mokyklinį uniforminį švarką, džemperį, sijoną, kelnes“. Šią veiklą galima pritaikyti ir socialinei sričiai, renkant drabužius mažiau pasiturintiems vietos šeimoms, seneliams, neįgaliesiems, vienišiesiems žmonėms ir pan.

Socialinė sritis:

- Mokiniai (kartu su vietos bendruomene) organizuoja įvairias veiklas vyresniems gyventojams – nuo pokalbių iki muzikos vakarų.
- Mokiniai mokykloje organizuoja filmų vakarus ir (ar) diskusijas aktualiomis temomis, pavyzdžiui, apie lyčių lygybę ir žmogaus teises, į kuriuos pakviečia šių sričių specialistus. Vėliau organizuoja dirbtuves jaunesnių klasių mokiniams, kuriose diskutuoja apie lyčių stereotipus ir žmogaus teisių svarbą.

Švietimas ir informavimas:

- Mokinių grupė organizuoja jaunesniems mokiniams anglų kalbos popietes ar pertraukas, kurių metu padeda jiems stiprinti kalbos įgūdžius, kalbėdamiesi angliškai apie mokyklos maistą, būrelius, hobius ir kt.
- Mokiniai organizuoja mokykloje veiklas vyresniems bendruomenės žmonėms, pavyzdžiui, naudojimosi telefonu ar kompiuteriu mokymus.

Sveikatingumas ir sportas:

- Mokiniai organizuoja sveikos gyven-senos dienas ar sporto varžybas.
- Padedami fizinio ugdymo mokytojo ar sveikatos priežiūros specialisto mokiniai atlieka tyrimą apie bendraamžių sveikatą ir fizinę gerovę, mokyklos bendruomenei pristato rezultatus ir veiksmų planą, kuriame numatytos veiklos, skatinančios mokinių fizinį aktyvumą, pavyzdžiui, organizuoti mankštas ar *flashmob'us* bendrose mokyklos erdvėse.

Bendruomeninė sritis:

- Mokiniai organizuoja šventę vietos gyven-tojams, gamina dovanėles prieš šventes pažeidžiamiesiems gyventojams.
- Mokiniai mokykloje organizuoja žaisliukų gyvūnams gaminimo valandėles, paga-mintus žaisliukus padovanoja gyvūnų prieglaudos gyventojams.
- Mokiniai organizuoja debatus apie unifor-mų poreikį, pristato jų rezultatus ir siūly-mus mokyklos tarybai.
- Mokiniai organizuoja debatus aktualiomis temomis, pavyzdžiui, „Ką galiu nuveikti bendruomenės labui“ arba „Kaip pagra-žinti gyvenvietės aplinką“, į kuriuos gali pakviesti ir vietos bendruomenės atsto-vus – seniūną, girininką ir kt.

Kultūra ir menas:

- Mokiniai organizuoja orientacines var-žybas kitų klasių mokiniams po istori-nes apylinkės vietas, į veiklas įtrauk-dami vietos bendruomenės žmones, kurie papasakoja apie svarbius įvy-kius maršruto vietose.
- Mokiniai organizuoja tyrimą apie mokyklos problemas ir jo rezultatus aptaria su mokinių taryba. Remdamie-si tyrimo ir diskusijų rezultatais, inici-juoja menines ir (ar) kultūrines veiklas, siekdami spręsti nustatytas proble-mas, pavyzdžiui, rengia karikatūrų ar nuotraukų parodą.

Technologijos ir inovacijos:

- Mokiniai inicijuoja išmaniųjų sprendimų diegimą, siekdami gerinti emocinę aplinką mokykloje, pavyzdžiui, sukuria programė-lę, kuri relaksacijos kambaryje parenka nusiraminti padedančią muziką.
- Mokiniai mokykloje organizuoja pagalbos vietos gyventojams valandėles, skirtas IT įrankių naudojimo įgūdžiams tobulinti.

Radviliškio r. Baisogalos gimnazija

Socialinės veiklos lapas (mokiniui)

Mokinio vardas, pavardė _____ **klasė** _____ **2025 -2026 m.m.**

[illegible]